

Gh. Buzatu

Coordonator

TRECUTUL la judecata istoriei

TRECUTUL LA JUDECATA ISTORIEI:
MAREȘALUL ANTONESCU – PRO ȘI CONTRA

COLECȚIA

ROMÂNII ÎN ISTORIA UNIVERSALĂ
THE ROMANIANS IN WORLD HISTORY

(VOL. 117)

Coordonator:
GH. BUZATU

ISBN: 978-973-7858-75-7

GH. BUZATU
coordonator

TRECUTUL
LA JUDECATA ISTORIEI
MAREȘALUL ANTONESCU – PRO ȘI CONTRA

MC
Editura MICA VALAHIE
BUCUREȘTI
2011

EDITURA MICA VALAHIE

Tel. 0722.33.99.84, 021-642.51.02

www.micalahie.ro
micalahie@yahoo.com

SUMAR

ISTORIA NU ACCEPTĂ DOGME - Prefață la ediția a II-a 7

Gh. Buzatu, *Mareșalul Ion Antonescu la judecata istoriei* 11

I. STUDII

Acad. Dan Berindei, *Dreapta cumpănire* 19

Cristian Sandache, *Un personaj tragic: Ion Antonescu*..... 23

Alesandru Duțu, Florica Dobre, *Mareșalul Ion Antonescu* 35

Jipa Rotaru, *O carieră militară strălucită* 51

V.F. Dobrinescu, Horia Dumitrescu, *Pentru cauza Basarabiei, 1917-1918* 93

Didi Miler, *Demnitatea de Mareșal în istoria României* 95

Gh Buzatu, *Despre JURNALUL DE RĂZBOI al Mareșalului Antonescu (1940-1944)* 99

V.F. Dobrinescu, *Schimbarea de regim politic din România (septembrie 1940) în opiniile diplomatului francez Henry Spitzmüller* 105

Gh. Buzatu, *Antonescu în orbita Axei* 113

Gh. Buzatu, *22 iunie 1941: Clipa astrală a istoriei naționale* 147

Horia Dumitrescu, Gh. Buzatu, *Războiul din Răsărit: cauze, desfășurări și faze* 151

Florin Constantiniu, *Regimul Antonescu* 161

Anatol Petrencu, *Mareșalul și Basarabia* 165

Octavian Burcin, *Odessa 1941* 171

Virgiliu Z. Teodorescu, *Actul de cultură în viziunea lui Antonescu* 181

Raoul Șorban, *Un gest de respect față de istorie* 209

Adrian Păunescu, *“România n-a ucis, d-le Wiesel!...”* 211

Gh. Buzatu, *HOLOCAUST și holocaust* 213

Ion Coja, *Scurt istoric al „holocaustului”* 221

Șerban Alexianu, *Gheorghe Alexianu* 245

Gheorghe Barbul, *Ion Antonescu și armistițiul* 261

Robert Zidaru, *23 august 1944: Preliminarii și desfășurare* 269

Gh. Buzatu, Stela Cheptea, *...Și a fost 23 august* 289

Mareșal Ion Antonescu, *23 august 1944: Însemnări din celulă* 311

Regele Mihai I, *Actul de la 23 august 1944* 317

Gh. Buzatu, *Despre rațiunile și tehnica loviturilor de stat (23 august 1944)* 331

Gh. Buzatu, *23 august 1944 – În lumina unor probe epistolare*..... 365

Ioan Dan, *“Procesul”*... 375

Adrian Păunescu, *E timpul ca procesul să fie rejudecat!* 397

Henriette Magherescu, *“Eu am consemnat « Ultimul cuvânt »”* 399

Gh. Buzatu, Stela Cheptea, Marusia Cîrstea, “JURNALUL DE TEMNIȚĂ” al grupului Mareșal Ion Antonescu (aprilie-mai 1946)	407
Cezar Mățâ, Mihai Lupoi “...De ar fi să reîncep, aș face la fel!”	477
Constantin Fiță, <i>Execuția</i>	487

II. ANTONESCU – PRO ȘI CONTRA

Gh. Buzatu, <i>Din tainele arhivelor. Corespondență politică și literară (1907-1944)</i>	491
N. Iorga, <i>Un minister Antonescu</i>	529
Mareșal Ion Antonescu, <i>Eu lupt întotdeauna cu Rusia</i>	531
C. Rădulescu-Motru, <i>Mareșalul Ion Antonescu</i>	533
Constantin I. Kiriteșcu, <i>Antonescu angajează România în război</i>	535
Andreas Hillgruber, <i>Mareșalul Ion Antonescu și Adolf Hitler</i>	537
Sextil Pușcariu, <i>Basarabia</i>	541
Ion Petrovici, <i>După dezrobirea Moldovei cotropite</i>	543
Vasile Harea, <i>Bolșevismul și România</i>	547
George Magherescu, <i>Așa a început catastrofa</i>	551
Ion Pantazi, <i>Vina principală a Mareșalului</i>	555
General Ion Gheorghe, <i>Nu el a trasat calea României</i>	559
Șerban C. Andronescu, <i>Singurătatea alergătorului de cursă lungă</i>	561
General Constantin Pantazi, <i>Prizonieri la Moscova (1944-1946)</i>	563
General Platon Chirnoagă, <i>Execuția Mareșalului Antonescu</i>	575
Grigore Gafencu, <i>Mareșalul cade ca un martir</i>	579
Domnica Negulescu-Chiriceanu, <i>Mareșalul și doamna Antonescu. Amintiri</i>	581
Nicolae Baci, <i>Conștiința întreagă a unui neam</i>	615

GH. BUZATU

ISTORIA NU ACCEPTĂ DOGME

Prefață la ediția a II-a

Oricât de mult s-ar strădui unele voci zgomotoase să afle vreo similitudine între titlul de mai sus și o binecunoscută lucrare apărută la începutul anilor '40 (vezi Ilariu Dobridor, *Decăderea dogmelor*, I, București, 1941, 292 p.), totul este în zadar. Nici vorbă de așa ceva! Titlul ales ne-a fost sugerat – după cum cititorul poate constata mai jos – de un faimos, de-acum, Apel al istoricilor francezi din 12 decembrie 2005 și intitulat, simplu și sugestiv, **Libertate pentru Istorie**. Apelul, care s-a bucurat – cum altfel? – de un larg ecou, a survenit într-un moment în care istoriografia contemporană în ansamblu pare a fi intrat într-un serios impas, provocat și încurajat de predominanța agresivă și interferența atâtor școli și curente inconsistente, care de care mai zgomotoase, mai „originale”, mai belicoase și mai posesive, și toate acestea simultan cu intensificarea presiunii factorilor cu totul extra-științifici (guverne și parlamente, tribunale și o.n.g.-uri etc.), însă toți cu pretenții evidente de-a impune tipare ori de-a „colora” fapte și procese istorice complexe, de-a le califica într-un mod nefericit, neinspirat și, dacă nu cumva, compromițător. În speranța unor avantaje științifice și extra-științifice, cu reflexe și consecințe profund dăunătoare disciplinei istoriei. Or, intervenind la timp, cu energie și aplomb pentru respectul și promovarea libertății de creație și de expresie în domeniu, istoricii francezi se declară, drept consecință logică, ostili oricăror **tabù**-uri și practici dirijiste în abordarea și elucidarea problemelor trecutului, iar, nu în cele din urmă, ei resping cu hotărâre dogmele de orice fel, lansate, vehiculate sau inculcate de sus în jos și de la stânga la dreapta ori viceversa.

În cazul acestei cărți, motivele care ne-au determinat să publicăm o nouă ediție, revăzută și îmbogățită, sunt multiple. Astfel, în primul rând, tematica s-a impus atenției cititorului, fapt ce s-a tradus deja în epuizarea volumului apărut în 2003. Mai apoi, apariția pe mapamond în răstimp a unei literaturi extrem de bogate privind istoria celui de-al Doilea Război Mondial a impus revenirea și reverificarea studiilor anterior valorificate, actualizarea lor, cel puțin sub aspect bibliografic. Ca să nu mai vorbim de faptul că, în ultimii ani, cercetările în arhivele române și străine, cu precădere în depozitele Arhivelor Naționale ale României (Arhiva Națională Istorică Centrală din București) și ale Consiliului Național pentru Studiul Arhivelor Securității (CNSAS din București), ne-au oferit, cantitativ și calitativ, materiale inedite adeseori de o semnificație științifică remarcabilă, situație în care numeroase capitole ale conflagrației din 1939-1945 se impun a fi, dacă nu numaidecât revăzute sau îmbogățite, oricum rescrise. În același timp, nu se poate trece cu vederea că, în acești ani, numeroși istorici închipuiți sau sociologi, filosofi, literați etc. nu au întârziat, fapt inadmisibil, să se lanseze cu teorii abracadabrante ori să pună în circulație scenarii aproximative și chiar false ale trecutului recent, manifestări care, netăgăduit, trebuie inventariate și dezvăluite. În sfârșit, nu au lipsit eforturile, conjugate, ale unor pseudo-specialiști de a „corecta” trecutul potrivit unor tendințe extra-științifice actuale, reintroducând principii, „teze” și dogme precum în anii stalinismului. Tocmai sub acest aspect, considerăm, Apelul menționat al istoricilor francezi (444 la număr!), mulți dintre ei specialiști consacrați pe plan internațional (René Rémond, Marc Ferro, Alain Decaux, Pierre Milza ș.a.), constituie deopotrivă **un imbold** și **un model** pentru slujitorii lui **Clio**. Cu titlu de exemplu, reținem din Apel acest pasaj conținând replica, mai mult decât categorică, dată tentativelor nefericite de „coafare” a trecutului conform unor „teze” și obsesii ale prezentului, semnatarii documentului insistând că *„istoricul nu acceptă dogme, nu respectă nici o interdicție, nu cunoaște tabù-uri. El poate să fie incomod [...] Într-un stat liber, nici Parlamentul, nici autoritatea judiciară nu au dreptul să definească adevărul istoric. Politica statului, chiar animat de cele mai bune intenții, nu este politica istoriei”*.

Nu avansăm nici o concluzie. Gândul nostru a fost de a surprinde relevanța Apelului. Cum discuțiile ar putea continua, amenințând chiar să ia proporții, neobișnuite pentru un Cuvânt înainte,

mă opresc aici, nu înainte de a-i transmite Cititorului cele mai bune urări și gânduri, o dată cu încrederea în dreapta lui judecată în privința acestei cărți.

Iași – București, 12-13 septembrie 2006